

зменшити обсяг щорічної заміни спрацьованих основних засобів, збільшити обсяги використання інвестиційних ресурсів для розширеного відтворення основних засобів, але обумовлює зниження продуктивності діючих основних засобів та зростання витрат на їх утримування та ремонт.

На обсяг, структуру та динаміку основних виробничих засобів впливають такі фактори:

- характер та особливості процесу виробництва (неперервний, дискретний);
- тип виробництва (масове, серійне, одиничне);
- технологія, рівень спеціалізації і кооперування;
- методи організації виробництва.

У ході аналізу визначають зміну структури під впливом комплексної механізації та автоматизації виробництва, впровадження нової технології. Особливої уваги заслуговує аналіз технологічної та вікової структури основних засобів.

Список використаних джерел:

1. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник. [Текст] /Є.В.Мних.- Київ :Центр навчальної літератури, 2003. - 412с.
2. Шамота Т. Проблемні аспекти ефективного управління основними засобами підприємства в сучасних умовах [Текст] / Т.Шамота, А.Матюшенко // Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Теоретико-методологічні і науково-практичні засади інвестиційного, фінансового та облікового забезпечення розвитку економіки». – Кам'янець-Подільський. - 2011. – С.298-300.
3. Івануса Н. І. Методичні особливості аналізу використання основних засобів на підприємстві / Івануса Н. І., Романів С. Р. // Економічний аналіз : Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Випуск 2.- Тернопіль : Економічна думка, 2008. – С.279-281.

Романів С.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Бачинський Д.Я.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КОМП'ЮТЕРИЗОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Бурхливий розвиток комп'ютерної техніки та сучасних інформаційних технологій зумовлює необхідність визначення шляхів створення ефективної методики аудиту на основі електронної обробки облікової інформації. Своєю чергою, реальний стан програмного забезпечення дає змогу значно розширити сферу застосування автоматизації у процесі аудитування, залучивши комп'ютер до виконання логічних, аналітичних і розрахункових процедур [1, С.979].

Розробка і впровадження вітчизняних програмних систем аудиту, в т.ч. в галузі аудиторської перевірки основних засобів забезпечує вирішення питання стосовно підвищення рівня якості роботи аудитора під час перевірки, зменшення імовірності помилок, надає можливість ефективного планування аудиторських процедур та ін.

У ході проведення аудиту основних засобів у комп'ютеризованому середовищі аудитор, розглядаючи організацію автоматизації обліку основних засобів, має зупинитися на таких проблемах як:

- 1) вибір організаційної форми і програмного забезпечення;
- 2) різниця у формуванні інформації у фінансовому обліку;
- 3) в процесі автоматизації обліку основних засобів на основі первинних документів, які

підтверджують здійснення господарських операцій, повинні бути створені їх електронні аналоги, що дозволяють контролювати правильність введення інформації та формування на її основі інформаційної бази.

Крім того, аудитор повинен врахувати, що ведення обліку основних засобів з використанням сучасних облікових систем має ґрунтуватися на таких засадах як : незмінність облікової політики щодо обліку основних засобів впродовж звітного періоду; поєднання фінансового обліку та обліку основних засобів згідно Податкового кодексу в межах однієї комп'ютерної інформаційної системи з використанням паралельного ведення обліку; уніфікація структури інформації, що використовується при веденні обліку основних засобів у межах окремого підприємства; забезпечення постійного контролю за станом та використанням основних засобів у межах окремого підприємства як при здійсненні операцій з основними засобами, так і при виконанні регламентних операцій комп'ютерної облікової системи [2, С.89]. Комп'ютеризація вносить певні зміни в хід інвентаризаційного процесу. Велике значення при застосуванні комп'ютерних програм має розробка відповідних процедур. Послідовне виконання наведених процедур комп'ютеризованого сегменту методики інвентаризаційного процесу розв'язує низку проблемних питань, серед яких: дотримання об'єктивності, точність первинних і вторинних показників, скорочення загального терміну проведення, зменшення трудомісткості інвентаризаційного процесу.

Виконання великого обсягу робіт при знятті фактичних залишків з об'єктів майна для аудитора є трудомісткою ділянкою, тому що необхідно перевірити десятки і сотні одиниць елементів об'єкту, їх якість і ціну, провести таксування і підрахунки підсумків в інвентаризаційних описах. Довготривала інвентаризація призводить до втоми членів комісії і матеріально відповідальних осіб, а також до помилок і прорахунків. Часто це використовується нечесними матеріально відповідальними особами для приховування недостач і розкрадань. У зв'язку з цим у аудитора постає проблема використання в процесі інвентаризації наявних на підприємстві обчислювальної техніки і комп'ютерних програм. При комп'ютеризації обліку інвентаризація майна та фінансових зобов'язань зберігає свій зміст, хоча комп'ютеризація вносить певні зміни як до порядку облікового контролю, так і до проведення інвентаризації. На проведення інвентаризаційного процесу в сучасних умовах значно впливає ступінь комп'ютеризації обліку і управління на підприємстві [3, С.169].

Застосування автоматизованої системи обліку дозволяє аудитору проводити інвентаризацію попроцедурно і допомагає в опрацюванні результатів, значно полегшивши проведення інших облікових процедур. Наприклад, вартісний облік реалізації основних засобів замінюється натурально-вартісним обліком із зазначенням найменування, ціни і кількості. Те ж саме можна сказати і про переоцінку основних засобів. Так як система містить відомості про наявність основних засобів на будь-яку дату, то достатньо ввести у програму результати переоцінки і сформувати за її допомогою необхідні документи, що реєструють проведену переоцінку.

Слід зазначити, що можна механізувати не тільки обробку інвентаризаційних матеріалів, але і весь процес проведення інвентаризації і порівняння її даних з обліковими. Цю роботу можна механізувати за допомогою засобів сучасної оргтехніки. Зокрема є цікавим досвід метод використання диктофонів (Чехія, Німеччина). Суть інвентаризації з використанням диктофонів полягає в тому, що завідуючий складом або його помічник (при бригадній матеріальній відповідальності) після перевірки певної одиниці запасу називає вголос його найменування, артикул, сорт та інші відмінні ознаки, а також кількість і ціну за одиницю. Контролер перевіряє правильність підрахунку і відмінні ознаки товару і диктує через магнітофон необхідні дані про фактичну наявність товару. Інформація фіксується на

аудіокасету. Надиктована касета передається оператору комп'ютера для складання інвентаризаційних відомостей. Читання аудіозаписів з відомістю фактичних залишків товарів проводиться оператором за допомогою навушників [3].

Одним з найефективніших засобів, що дозволяє підвищити швидкість та ефективність і покращити якість проведення інвентаризації в цілому є використання штрихових кодів. Штриховий код – це особлива система кодування символічної інформації про товари або інші товарно-матеріальні цінності у вигляді послідовності темних та світлих смуг, яка може бути прочитана автоматичним цифровим пристроєм. Штрихове кодування є домінуючою технологією автоматичної ідентифікації, а символ штрихового коду - найбільш важливим компонентом цієї технології і основою даних для автоматичної обробки.

Штрихове кодування базується на таких елементах: штриховому коді; апаратних засобах його нанесення і зчитування; автоматизованій системі розпізнавання об'єкта основних засобів за кодом; комп'ютерній системі обліку, що здатна працювати із кодовою інформацією.

Даний прийом поряд із значним полегшенням інвентаризації дозволить здійснювати також додатковий контроль за збереженням вищезазначених активів, оскільки система обліку з використанням штрихових кодів може виконувати ще й функції електронної системи захисту від крадіжок.

Список використаних джерел:

1. Романів С.Р. Теоретичні засади функціонування комп'ютерного аудиту в Україні [Текст] / Романів С. Р., Михайлишин Н. П. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016., №10., С.979-985.
2. Глебова С. М. Проблеми організації обліку основних засобів в умовах автоматизації [Текст] / С.Глебова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством», Луцьк., 2010., С.88-89.
3. Романів С. Моделювання процесу інвентаризації в умовах застосування електронних систем обробки економічної інформації [Текст] / С.Романів // Матеріали науково-практичної конференції: «Система контролю в умовах глобалізації : закономірності та протиріччя», Тернопіль, 2010, С.169-173.

Семанюк В.З.

доктор економічних наук, доцент

Берекец Ю.В.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання є актуальними проблеми формування фінансових результатів діяльності підприємств. Вони торкаються такого життєво важливого аспекту, як вільна орієнтація у фінансовому житті суб'єкта господарської діяльності, що дає можливість планувати подальший розвиток, визначати поточне положення справ, ідентифікувати причини виникнення тієї чи іншої ситуації.

Ефективність діяльності підприємства багато в чому залежить від того, наскільки швидко і правильно воно орієнтується у ринкових відносинах. Тому особливої важливості та